

of entreaty or solicitation (अनुनय), 'I pray', 'prythee'; अयि संप्रति हि दर्शनम् Ku. 4. 28; also of encouragement or persuasion; अयि मन्दसितमधुरं वदनं तन्वाज्ञि यदि मनाम्भुर्षे Bv. 2. 150. -३ As a particle of gentle or kind inquiry (प्रश्न); अयि जीवितनाथ जीवासे Ku. 4. 3; अयीदमेवं परिहासः 5. 62; अयि जानीषे रेखिलस्य सार्थवाहस्य गृहम् Mk. 3. cf. अयि प्रश्नानुनययोः...Nm.

अयुक्त *a.* १ Not yoked or harnessed; अरक्षानो येऽरथा अयुक्ता Rv. 9. 97. 20. -२ Not joined, united or connected. -३ Not devout or pious, inattentive, negligent. नास्तिबुद्धिरयुक्तस्य Bg. 2. 66; अयुक्तासे अब्रह्माता यदसन् Rv. 5. 33. 3. -४ Unpractised, unused, unemployed; °बुद्धि, °चार. -५ Unfit, improper, unsuitable; अयुक्तोऽयं निर्देशः P. IV. 2. 64 Mbh. -६ Untrue, wrong. -७ Unmarried. -८ Opening externally. -९ Reduced to straits, miserable. -Comp. -कर्मन् *m.* an official (perhaps for आयुक्त°). -कृत् *a.* doing improper or wrong acts. -पदार्थः the sense of a word to be supplied, as the sense of अयि q. v. -रूप *a.* incongruous, unsuitable; °पं किमतःपरं वद Ku. 5. 69.

अयुक्तिः *f.* १ Disunion, separation. -२ Unreasonableness, want of conformity to correct principles. -३ Unfitness, impropriety, incongruity.

अयुग, -गल् *a.* १ Separate, single. -२ Odd, uneven. -गम् Pre-yuga period, before cosmogonic time; आदौ कृतयुगेऽयुगे Bhāg. 11. 24. 2. -Comp. -अचिंत्यस् *m.* Fire. -नेत्रः, -नयनः, -शरः See under अयुगम्. -सप्तिः having seven horses; युगपदयुगसप्तिस्तुल्यसंख्यैमेयूक्ते: Si. 11. 61.

अयुगपद् *ind.* Not all together, gradually, *seriatim*; अयुगपद्युगमितभू वीक्षितम् Ki. 10. 61. -Comp. -ग्रहणम् apprehending gradually. -भावः successive order, successiveness.

अयुगृ: *f.* A woman that bears only one child. (= काकवन्ध्या q. v.).

अयुगम् *a.* १ Not in pairs or couples; single, separate. -२ Odd, uneven (as a number) अयुगमासु रात्रिषु Ms. 3. 48 कमनीयविग्रहमयुग्मलोचनम् (पुरुषं) ददशुः Ki. 12. 19. -Comp. -छदः, -पत्रः having an odd (*i. e.* 7) number of leaves; the सपष्ठी tree; (Mar. सातवीण); नयनयुग्मच्छद्-गणिधरार्द्धतम् Ki. 1. 16. -नयनः, नेत्रः, -लोचनः having odd (3) eyes, N. of Siva; अर्धेन्द्रियक्षोभमयुग्मनेत्रः Ku. 3. 51. 69. -बाणः, -शरः &c. having odd (5) arrows; N. of Cupid. -चाहः, -सप्तिः having seven horses, the sun.

अयुज्ज *a.* Ved. Not existing in couples, odd, uneven. See अयुगम्. Sat. Br. 3. 13.

अयुज्ज *a.* Not being in couples, odd, uneven (opp. युज् even); अयुजि नयुगरेकतो यकारो युजि तु नजौ जरगाश्च पुष्पिताग्रा V. Ratn. -Comp. -इषुः, -बाणः, -शरः N. of Cupid (having 5 arrows). -छदः, =सप्तवर्ण (Mar. सातवण); वव्रयुक्तदग्न्यसुगन्धयः Si. 6, 50. -पलाशः = सप्तपलाश,

-पादयमकम् a kind of alliteration having the same syllables (in a different sense) in the first and third pādas -नेत्र, -लोचन, -अक्ष, -शक्तिः N. of Siva.

अयुज *a.* १ Having no equal or companion. अयुजो असमो वृभिरेकः Rv. 8. 62. 2. -२ Separate, single, odd.

अयुत *a.* १ Disjoined, detached, not connected. -२ Uninterrupted, undisturbed. Av. 19. 51. 1. -तम् Ten thousand, a myriad. सूर्यादिवसंख्यया द्वित्रिसागरैरयुताहैः Surya. शाखानामयुतम् -Comp. -अध्यापकः a good teacher. -ता, -जित् Name of a king (son of Sindhudvīpa and father of Rituparna) Bri. Up. N. of another king (son of Bhajamāna;) V. P. -नायिन् N. of a king in the Mb. -सिद्ध *a.* (in Vais. Phil.) proved to be inseparable and inherent. -सिद्धिः *f.* proof that certain things or notions are inseparable and inherent. -होम a kind of sacrifice. B. P.

अयुज्ज *a.* Ved. १ Not fighting. -२ Unconquered, irresistible. अयुज्ज इदू युधा व्रतम् Rv. 8. 45. 3. -द्वम् Absence of fighting or war. -Comp. -सेन् *a.* of unconquerable armies (or arrows), irresistible. अयुज्जसेने विभ्वा विभिन्दता Rv. 10. 138. 5.

अयुज्जवी *ind.* Without fighting.

अयुधः A non-combatant.

अयुध्य *a.* Unconquerable, irresistible दुर्द्यवनः पृतनाषालयुध्यो Rv. 10. 103. 7.

अयुव *a.* १ Undisturbed, unshaken. -२ Unconnected.

अयुवमारिन् *a.* Where no young people die. Ait. Br.

अये *ind.* १ As a vocative particle, or as a kind of gentle address. (= अयि); अये गौरनिश्च त्रिपुरहर शम्भो त्रिनयन Bh. 3. 123. -२ An interjection showing (*a*) 'surprise' or 'wonder' and translated by 'oh', 'ah', अये मातहिः S. 6; अये कुमारलक्ष्मणः प्राप्तः U. 1; अये मयेव भुक्तीधरः संवृत्तः U. 5; (*b*) 'grief', 'dejection'; अये देवपादपद्मोपजीविनोऽवस्थेयम् Mu. 2. (alas!); (*c*) 'anger' अये अश्वेषध इति विश्वविजियिणां क्षत्रियाणां महानुत्कर्षनिकषः U. 4; (*d*) 'fear', 'flurry', 'agitation'; (*e*) 'recollection'; (*f*) 'fear'; (*g*) 'fatigue'.

अयोग *a.* १ Unconnected with. -२ Indistinctly connected. -३ Making vigorous efforts. -गः १ Separation, disjunction, interval. -२ Unfitness, impropriety, incongruity. -३ An improper conjunction. -४ Inefficacy of a remedy or medicine (as of a purgative or emetic). -५ Strong or vigorous effort. -६ Medical treatment against the symptoms. -७ Non-application or misapplication of remedies. -८ A sort of disease (cured by prescribing emetics). -९ A widower; absent lover or husband (विपुर). -१० A hammer (for अयोग्र, अयोधन). -११ Dislike. -१२ A conjunction of two planets (also inauspicious). -१३ Falling from the practice of Yoga; दत्तस्त्वयोगादय